

bom toho, že sa v priestoroch Právnickej fakulty UK uskutoční hodnotné podujatie. Cieľom bolo podporiť a predznačiť progresívne tendencie v pozitívnoprávnej úprave starostlivosti o životné prostredie (v Slovenskej a Českej republike) v záujme jej ďalšieho skvalitnenia a priblíženia k právnej úprave členských štátov Európskej únie.

Výber tém a obsah rokovania bol prispôbený účastníkom seminára, vzhľadom na to, že okrem zástupcov Právnickej fakulty UK v Prahe, Právnickej fakulty MÚ v Brne, Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach a Právnickej fakulty UK v Bratislave sa na spomínanej konferencii zúčastnili aj zástupcovia Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, vedeckí pracovníci Ústavu štátu a práva SAV a zástupcovia Sekcie vládnej legislatívy Úradu vlády SR.

Vedecká konferencia, ktorá sa na začiatku niesla v znamení širšieho úvodného vstupu, bola rozdelená podľa tém príspevkov na štyri základné okruhy:

- ústavnoprávna regulácia starostlivosti o životné prostredie,
- všeobecné právne predpisy o životnom prostredí,
- environmentálne aspekty presadzovania práva,
- ďalší rozvoj práva a aproximácia práva vo vzťahu k Európskej únii.

V prvom okruhu bol prednesený príspevok na tému ústavnoprávne aspekty práva na ochranu životného prostredia. Druhý okruh bol predovšetkým zameraný na analýzu zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí a jeho ďalší vývoj v systéme práva v Českej a Slovenskej republike. Boli prezentované dva príspevky, z ktorých jeden analyzoval vývoj tohto zákona v Českej republike a druhý jeho vývoj v Slovenskej republike. Tretí okruh bol zastúpený príspevkami zameranými na verejnú rozhodovanie v štátnej správe – aktuálny legislatívny trend v oblasti ochrany životného prostredia a zabezpečenie, uplatňo-

vane a vývoj strategického environmentálneho plánovania (SEA) v Slovenskej republike. Posledný okruh bol zastúpený príspevkami, ktoré sa zaoberali aktuálnymi problémami českého zákonodarstva v oblasti životného prostredia a legislatívnymi opatreniami ochranou životného prostredia súvisiacimi so vstupom do Európskej únie.

Súčasnou vedeckej konferencie bola aj diskusia, kde vystúpili všetci účastníci konferencie. Prediskutovali sa rozličné témy, ako napr. vývoj a smerovanie českej a slovenskej tvorby práva životného prostredia vo vzťahu k Európskej únii, kde sa analyzovalo, akým smerom sa bude tento vývoj uberať; verejnú rozhodovanie v štátnej správe a jej postavenie v systéme práva; potreba novelizácie zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v Českej a Slovenskej republike, jeho postavenie a úloha v systéme práva; analýza vnútroštátnych predpisov z oblasti životného prostredia v oboch repub-

likách, ich nadväznosť na ostatné právne predpisy a ich vzťah k zahraničným právnym predpisom, analýza základných problémov v životnom prostredí na základe vybraných paragrafov zákonov vzťahujúcich sa k životnému prostrediu; analýza slovenského a českého zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a ich pripravované novelizácie; definovanie výšky škody v životnom prostredí a pod. Na záver boli vyslovené odporúčania, ktoré úzko nadväzovali na prediskutované témy a problémy v diskusii. Bola potvrdená aj stála spolupráca medzi odborníkmi z oblasti práva životného prostredia Českej a Slovenskej republiky.

Vedecká konferencia mala vďaka profesionalite organizátorov vynikajúcu nielen odbornú úroveň, ale i pracovnú a spoločenskú atmosféru. Očakáva sa vydanie zborníka, v ktorom budú publikované všetky prednesené príspevky.

Peter Krasnec

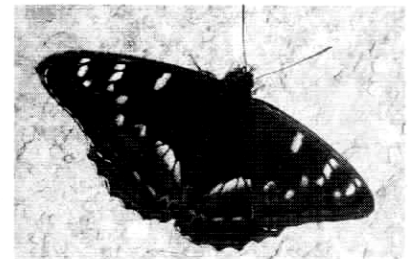
Lietajúce drahokamy

Helga Hofmannová, Thomas Marktanner: **Denné a nočné motýle** – vreckový atlas (Praktická príručka na určovanie európskych denných a nočných motýľov. Z nemeckého originálu **Schmetterlinge Tagfalter und Nachtfalter**). Vydavateľstvo Slovart Bratislava, 1996. 245 farebných fotografií, 50 kresieb, 158 strán.

Vydavateľstvo Slovart predstavuje ďalšiu publikáciu z edície Vreckové atlasy, v rámci ktorej už vyšli Huby, Drahé a ozdobné kamene a ďalšie. Knižku možno tematicky rozdeliť na dve časti. Prvá časť pozostáva z opisov jednotlivých druhov motýľov včítane fotografií dospelých jedincov a v niektorých prípadoch aj kresieb húseníc. Text je členený podľa nasledujúcich hesiel: charakteristické znaky, rozšírenie, obdobie letu, spôsob života, húsenica a prezimo-

vane. Druhá časť je venovaná všeobecnej charakteristike motýľov (stavbe tela, potrave, rozmnožovaciemu cyklu, ohrozeniu a ochrane motýľov) a tiež je doplnená zaujímavými fotografiami.

Motýle patria do triedy hmyzu, ktorá predstavuje druhovo najpočetnejšiu skupinu živočíchov. V súčasnosti poznáme asi 140 000 druhov motýľov rozšírených po celom svete. Telo motýľa sa skladá z troch hlavných častí: hlavy, na ktorej sú ústne a zmyslové orgány, hrude s tromi párami nôh a dvoma párami krídel a bruška. Za svoje sfarbenie

vďaka tisíckam jemných, vzájomne sa prekrývajúcich šupiniek, ktoré pokrývajú obe strany krídel. Šupinky obsahujú rôznofarebné pigmenty, ale aj samotná štruktúra ich povrchu spôsobuje farebné efekty závisiace od uhla pozorovania (napríklad kovový lesk krídel). Zafarbenie slúži motýľom predovšetkým na ochranu, svojím sfarbením alebo tvarom napodobňujú predmety vo svojom okolí i jedovaté živočchy.

Jedovaté druhy majú výrazné a nápadné zafarbenie alebo nápadné kresby na zastrašovanie nepriateľa. Motýle neslúžia len ako potrava iným živočchom, ale aj samé musia prijímať potravu. Drvivá väčšina druhov môže prijímať potravu len v tekutom stave – nektár z kvetov, miazgu z poranených stromov, šťavu z prezretých plodov. Niektoré druhy lákajú aj tekutiny z výkalov zvierat alebo rozkladajúcich sa zdochlín, ľudský pot, ale i vlhká pôda s rozpustenými minerálmi. Vo svojom vývojom cykle prechádzajú motýle tzv. dokonalou premenou. Z vajíčka sa vyliadne húsenica, ktorá sa po istom čase premení na kuklu, v ktorej nastáva úplná prestavba tela. Orgány húsenice sa rozpustia a nanovo sa vytvoria orgány dospelého jedinca.

Väčšina druhov motýľov má osobitné nároky na svoje životné prostredie. Potrebujú nielen rastliny ako zdroj potravy pre dospelé jedince, ale i kon-

krétne druhy rastlín ako potravu pre húsenice. A práve húsenice väčšiny druhov majú na potravu prísne špecifické nároky.

Veľmi citlivo reagujú na každú zmenu v krajine, takmer katastrofálne následky pre ne má používanie agrokemikálií a rôznych biocídov v poľnohospodárstve, ale aj nekontrolované zalesňovanie "inak nevyužitelných plôch".

Preto sa v kultúrnej krajine stretávame s mnohými druhmi motýľov len veľmi zriedkavo.

• V publikácii sú uvedené predovšetkým tie druhy európskych motýľov,

s ktorými sa môže návštevník prírody bežne stretnúť na svojich potulkách, ale aj niekoľko druhov, ktoré si zaslúžia ochranu a vyskytujú sa už len zriedkavo. Taktiež sú tu uvedené niektoré druhy vyskytujúce sa v západnej Európe (predovšetkým v Alpách) a v stredomorskej oblasti. Fotografie sú vyhotovené vo vysokej kvalite, a preto umožňujú pohodlné určovanie väčšiny uvádzaných druhov priamo v prírode. Publikácia je určená nielen entomológom, ale predovšetkým širokej verejnosti.

Henrik Kalivoda

Svet vo fotografiách

Leah Bendavid-Valová (National Geographic): **Fotografia**. Vydalo Vydavateľstvo Slovart Bratislava, 1997, 336 strán farebných fotografií a stručného textu.

Na veľkom formáte a kriedovom papieri je sústredené nespočetné množstvo jedinečných záberov z rôznorodého prostredia. Len náznakom to môže priblížiť výpočet šiestich tematických celkov:

Vtedy a dnes – Nové obrazy starého sveta,
Ďalšie kraje – Fotografia ako okno do sveta,
Príroda – Kráľovstvo divočiny,
Pod vodou – Oceán plný objavov,
Veda a technika – Na prahu zajtrajška,
Spojené štáty americké – Portrét jedného národa.

Knihu uvádza krátky päťdesiatiradkový predslov "ako sa to začalo, cesta vynaliezavosti a objavenia", ale ešte pred týmto predslovom tvorí vstup do knihy jedenásť dvojstránkových fotografií, ktoré naznačujú tematickú šírku záberov zaradených do knihy.

Kniha fotografií predstavuje nevyčerpatelnú studnicu dojmov a podnetov na zamyslenie. Spája sa tu fotografické umenie s poznávaním sveta. Znasobuje ho zaradenie niekoľkých tzv. reportáží, ktoré obrazom a slovom pri-nášajú trochu hlbší pohľad na spomínané tematické celky. Sú to reportáže s názvami: Vatikán, Španielsko, Polárny vek, Titanic, Spánok a Kovboji.

Treba oceniť, že zostavovateľ uľahčil orientáciu v knihe registrom, ktorý má síce len dve strany, ale prináša abecedný prehľad 120 autorov fotografií a vecný register fotografovaných objektov.

Kniha splňa reprezentačnú funkciu nielen formátom, technickou a umeleckou úrovňou, ale aj zdrojom poučenia o biodiverzite a variabilnosti životného prostredia.

Milan Ružička

